

nævnt som en af flere opgaver nu er blevet selve arbejdsredskabet. Offentliggørelsen af nævnets resultater knyttes nu sammen med en bestemt bog. Jamen hvad så med alle de nye ord, der kommer til verden mellem udgivelserne? Den retskrivning, nævnet normerer i tiden mellem udgivelserne, bliver ifølge forslaget ikke gældende.

Lovforslagenes store interesse for ordbogen afslører tydeligt, at det er sikring af salget af denne tryksag, der er den egentlige drivkraft bag lovinitiativerne. Da verden nu har formet sig sådan, at der i dag er konkurrence mellem retskrivningsordbøger, forsøger regeringens at forvride denne konkurrence ved at knytte nævnets normerende funktion til den ene ordbog, og det er ikke klædeligt.

Spejder man efter flere forskelle, kan man ikke undgå at hæfte sig ved, at L 76 på et enkelt punkt ligner de øvrige lovforslag, der udgår fra Kulturministeriet i disse år. Et fælles kendetegn for disse lovforslag er en formidabel mængde bemyndigelser til ministeren. Filmloven, som vi behandler for tiden, tager vist førsteprisen i denne konkurrence, men også det aktuelle lovforslag kan være med. F.eks. nævnes det i § 6, stk. 2, at kulturministeren alene fastsætter reglerne for sammensætningen af repræsentantskabet. Den eneste begrænsning er antallet, 30, og det må vist kaldes en vidtstrakt bemyndigelse.

Ny er også bestemmelsen om, at det nu skal fastsættes ved lov, at det er kulturministeren, der efter at have rådført sig med undervisningsministeren godkender ændringer af principiel karakter. Rent principielt må det vel være en korrekt ansvarsplacering, men med den nuværende ministers sympati for det nye og anderledes kan man måske nok se fremtiden i møde med en vis beklæmthed.

I Venstre har vi lidt svært ved at se behovene for disse lovforslag. Vi vil dog være åbne over for en mere nuanceret argumentation end den, der ledsager lovforslagene, men det er der også behov for.

Frank Dahlgaard (KF):

Det Konservative Folkeparti finder, at det er en god ting, vi nu får lovgivning på disse områder om Dansk Sprognævns rolle og dansk retskrivning. Jeg føler, det vil være en god og rigtig ting her at citere Modersmål-Selskabet, som blev oprettet i 1979, og som har udgivet en lille pjece, hvor man bl.a. skriver:

»Det danske sprog har brug for at blive værnet om og plejet. Vi besidder en sproglig egenart, der ligger til grund for hele vor danske kultur. Vi skal bevare og udvikle sproget.«

Jeg kan tilføje for egen regning, at enhver form for udvikling ikke nødvendigvis er positiv. Der forekommer også en udvikling, som vi kalder afvikling. Men tilbage til den gode pjece fra Modersmål-Selskabet:

»Det danske sprog er en levende organisme, der skal næres, plejes og bruges, men den skal på samme tid udvikles og holdes fri for den værste forplumring.«

I den forbindelse er det naturligt at sige nogle ord om den undervisning, som finder sted, først og fremmest i vores grundskoler. De unge i dag er på mange måder blevet bedre til at udtrykke sig mundtligt, end de unge var tidligere, men ringere til at udtrykke sig skriftligt. Den skriftlige fremstilling af sproget er ubehjælpelig på mange måder, og her kræves en træningsindsats i langt større omfang.

Om lovforslag nr. L 76 er at sige, at det indeholder betydelige bemyndigelser til ministeren angående ændringer af større rækkevidde. Hvis man f.eks. besluttede sig til at fjerne de stumme h'er i hvor, hvis og hvad og den slags, er det altså noget, kulturministeren ifølge forslaget skal give grønt lys for sammen med undervisningsministeren.

Vi mener, at når det gælder sådanne større ændringer – hvis man f.eks. fandt ud af, at station og den slags ord skulle staves efter det norske princip i stedet for efter det princip, der er gældende i Danmark i dag – er det en sag, der skal godkendes af Folketingets flertal. Det var jo lige præcis essensen i den debat, man havde om det danske sprog og retskrivningen helt tilbage i 1948, da Hartvig Frisch var undervisningsminister. Større principielle ændringer bør være noget, der forelægges Folketinget, før der bliver givet grønt lys. Det er vores mening.

Den anden ting vedrørende lovforslag nr. L 76 er, at der er en direkte fejl i det, som også er påpeget i en henvendelse fra Gyldendal, tror jeg det er. Dansk Sprognævn udgiver ikke nogen bøger. Nævnet redigerer, men det er forlagene, der udgiver. Dermed tilslutter vi os fra Det Konservative Folkepartis side Venstres ordfører, som har en mistanke om, at det, der ligger i disse lovforslag, er, at man vil tilgodese et forlag på et andets bekostning. Men der skal ikke være nogen form for konkurrenceforvridning, det er vi imod.